

ВПРОВАДЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ «АДМІНІСТРАТИВНИЙ (ПУБЛІЧНИЙ) СЕКВЕСТР» В СИСТЕМУ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Донець Антон Геннадійович,
асистент кафедри цивільного права № 1,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків
ORCID 0000-0003-3798-2311
e-mail: a.g.donets@nlu.edu.ua

Статтю присвячено проблематиці правового регулювання відносин зі зберігання речей, які є предметом спору або вилучені з володіння власника поза їх волю на підставі публічно-правових приписів (секвестр). Досліджено правовідносини із забезпечення схоронності майна, які виникають між зберігачами та органами/підрозділами публічно-правових інституцій, які в силу положень законодавства мають повноваження на вилучення такого майна з володіння власника, а також між останніми та власниками/майбутніми власниками зазначеного майна. Звернено увагу на схожість певних характерних ознак таких відносин з конструкцією судового секвестру, а саме: річ має певне обтяження та в силу приписів закону (в широкому розумінні) не може бути залишена у володінні власника; рішення про її вилучення та передачу на зберігання приймає не заінтересована в її подальшій долі особа; така особа наділена відповідними владними повноваженнями та виступає як представник держави або територіальної громади (інспектори з паркування). У разі, коли подальша доля такої речі невідома (повернення власникові, передача новому (визначеному судом) власникові, продаж з публічних торгів, конфіскація, знищення, тощо), необхідним є забезпечення її схоронності задля забезпечення прав та інтересів майбутнього власника. З огляду на це зроблено висновок про доцільність поширення на такі відносини регулювання відповідних положень цивільного законодавства. Пропонується використання наступної класифікації секвестрових відносин в системі приватного права: договірний секвестр, судовий секвестр, адміністративний (публічний) секвестр.

Ключові слова: договір зберігання; секвестр; виконавче провадження; тимчасове зберігання; забезпечення позову; арешт майна; публічний секвестр.

Постановка проблеми. Секвестр, зберігання майна, що є об'єктом спору, є одним з найстаріших різновидів відносин із забезпечення схоронності майна. Отримавши втілення в положеннях чинного Цивільного кодексу України (далі – ЦК) [1], він покликаний забезпечити права та інтереси сторін спору шляхом гарантування схоронності матеріального об'єкта такого спору. Враховуючи розвиток як самих суспільних відносин, так і їх правового регулювання,

вбачаємо за доцільне звернути увагу на певне коло відносин, які за своєю природою та характерними ознаками мають певну тотожність конструкції класичного секвестру. Але внаслідок переважно публічно-правового регулювання на рівні як правової доктрини, так і законодавчого регулювання, такі відносини мають певні проблемні питання, пов'язані з визначенням їх природи, як такі, що мають на меті забезпечення схоронності речі. Зазначені питання потенційно можуть призводити до неправильного застосування до них положень цивільного законодавства, зокрема положень, що регулюють права та обов'язки сторін таких правовідносин, межі та міру їх відповідальності за знищення або пошкодження зазначених речей.

Актуальність теми дослідження визначається відсутністю наукових праць, в яких аналізуються зазначені відносини саме крізь призму їх тотожності із зберіганням майна, що є об'єктом спору, а саме: з конструкцією судового секвестру; їх розгалуженістю та поширеністю; наявністю в них публічного елемента, який завжди повинен мати підвищену увагу з боку законодавця з огляду на забезпечення балансу суспільного та приватного інтересів. Більшість з відносин, які є предметом даного дослідження, мають підвищену увагу з боку суспільства. Це відносини із зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів на спеціальних майданчиках, арештованого майна та майна, що підлягає примусовому продажу. Безумовно, дослідження вказаних правовідносин з позицій приватного права є актуальним, зокрема і з точки зору захисту та охорони саме приватного інтересу.

Стан дослідження. Проблематиці зберігання речей, які є об'єктом спору, в доктрині цивільного права України за роки чинності ЦК України 2004 р. майже не приділялось уваги. Здебільшого цей інститут розглядався з точки зору цивільно-процесуальної науки як засіб забезпечення позову, Так само і специфічні відносини, що є предметом дослідження даної роботи з огляду на їх переважно публічно-правову природу, не входили до кола наукових інтересів широкого наукового загалу. Єдиною комплексною роботою в галузі вітчизняного цивільного права, предметом дослідження якої стали

секвестральні відносини, стала дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії К. В. Ступницького, яка була захищена в жовтні 2020 р. [4].

Мета і завдання дослідження полягають у доведенні необхідності поширення дії положень ЦК про зберігання речей, які є об'єктом спору, на більш широке коло відносин. Враховуючи відносини, «обтяжені» публічним елементом, аргументувати введення у приватно-правове поле категорії «адміністративного (публічного) секвестру». Для досягнення зазначеної мети необхідно дослідити запропоноване коло правовідносин, визначити їх характерні ознаки та особливості правового регулювання, а також через їх порівняння з ознаками судового секвестру дійти наведених вище висновків.

Виклад основного матеріалу. Зміни цивільного-процесуального законодавства іноді віддзеркалюються і на матеріальному праві. Так, із Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду судових справ» від 15.01.2020 р. № 460-ІХ [2] було виключено п. 7 ч. 1 ст. 150 ЦПК та п. 7 ч. 1 ст. 137 ГПК. У старій редакції зазначені положення закріплювали такий вид забезпечення позову, як «передання речі, яка є предметом спору, на зберігання іншим особам, які не мають інтересу в результаті вирішення спору». Останній як процесуальний засіб кореспондувався з положеннями ч. 2 ст. 976 ЦК і був втіленням механізму застосування судового секвестру в приватних відносинах. За своєю метою та механізмом охорони прав і інтересів сторін у спорі «найближчими» до судового секвестру видами забезпечення позову залишаються: 1) накладення арешту на майно та (або) грошові кошти, що належать або підлягають передачі або сплаті відповідачеві і знаходяться у нього чи в інших осіб та 2) накладення арешту на активи, які є предметом спору, чи інші активи відповідача, які відповідають їх вартості, у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави. У подальшому арештоване майно може бути передано на зберігання виконавцем у порядку статей 56, 58 Закону України «Про виконавче

провадження» [3]. Але, навіть якщо закрити очі на певну відмінність в колі допустимих зберігачів (Закон України «Про виконавче провадження» допускає передання речі на зберігання однієї зі сторін спору, що не зовсім відповідає природі договору зберігання та меті секвестру. В той же час зазначений засіб забезпечення позову чітко вказував на передання спірної речі третій особі, уточнюючи таким чином положення ст. 976 ЦК.), зрозуміло, що в такому вигляді п.п. 1, 11 ч. 1 ст. 150 ЦПК не є тотожними секвестру. Піддається сумніву також і твердження про можливість застосування секвестру як забезпечення позову в порядку п. 10 ч. 1 ст. 150 ЦПК [4, с. 75], тобто як іншого заходу, передбаченого законом, а також міжнародними договорами. Зазначена передбачуваність у законі скоріш за все стане нездоланною перешкодою на цьому шляху з огляду на формальний підхід у правозастосовній практиці в Україні. Наразі єдиним слушним прикладом такого «іншого заходу» можуть слугувати лише положення статей 40 і 118 Кодексу України з процедур банкрутства [5], відповідно до яких «...господарський суд за клопотанням розпорядника майна, кредиторів або з власної ініціативи може зобов'язати боржника передати цінні папери, майно, інші цінності на зберігання третім особам», а саме «...зобов'язання боржника передати майно, інші цінності на зберігання третім особам» визнано одним із заходів для забезпечення вимог кредиторів, тоді як положення ст. 976 ЦК скоріш за все будуть розглядатися судами як загальні та декларативні. На нашу думку, можливим шляхом застосування конструкції судового секвестру за даних умов буде визначення судом при прийнятті рішення про арешт майна особи зберігача, що у свою чергу передбачено ст. 11 «Порядку реалізації арештованого майна» [6].

І хоча свого часу М. І. Брагинський і В. В. Вітрянський наголошували, що під ознаки судового секвестру підпадає арешт майна боржника з передачею його на зберігання [7, с. 780], видається більш слушною думка вчених, які виділяють виконавчий секвестр як самостійний вид поряд із договірним та судовим секвестром [8]. Подібне твердження є слушним з огляду на відсутність ролі суду в даних відносинах.

Отже, можна стверджувати про формальну наявність у сучасному праві України декількох видів секвестру, а саме договірною, судового та виконавчого. Необхідно зазначити, що поза межами такої класифікації залишається певний обсяг відносин, які мають спільні риси та ознаки із зазначеними і на які, на нашу думку, потрібно поширити дію положень ст. 976 ЦК.

Йдеться, зокрема, про зберігання: тимчасово затриманих транспортних засобів на спеціальних майданчиках (стоянках); майна боржника в межах відносин відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом з метою задоволення вимог кредиторів; майна в рамках забезпечення стягнення; конфіскованого або арештованого майна; зберігання вилученого митницями майна, речових доказів у межах цивільного та кримінального судочинства тощо. Правова регламентація відповідних суспільних відносин забезпечується відповідними нормативно-правовими актами [9–15].

Всі зазначені відносини мають спільні риси, притаманні в тому числі й зазначеним вище судовому та виконавчому секвестрам, а саме: річ має певне обтяження та в силу приписів закону (в широкому розумінні) не може бути залишена у володінні власника; рішення про її вилучення та передачу на зберігання приймає не заінтересована в її подальшій долі особа; така особа наділена відповідними владними повноваженнями та виступає як представник держави або територіальної громади (інспектори з паркування). У разі, коли подальша доля такої речі невідома власникові (повернення власникові, передача новому (визначеному судом), продаж з публічних торгів, конфіскація, знищення тощо), необхідним є забезпечення її схоронності задля забезпечення прав та інтересів майбутнього власника.

Головною ж рисою таких правовідносин є відсутність вільного волевиявлення власника речі на її передачу на зберігання, а відповідно й відсутність договірних відносин між ним та зберігачем (на відміну від договірною секвестру). Саме ця остання ознака й породжує найбільше питань при кваліфікації таких правовідносин. Враховуючи, що часто в подібних відносинах особа, яка приймає рішення про обмеження власника в його праві

власності, не має можливостей забезпечувати схоронність вилученої речі (в тому числі й установа, в якій така особа працює), вона передає таку річ на зберігання іншим особам, тобто визначає зберігача. З точки зору цивільного права така передача здійснюється в силу договору зберігання поклажодавцем, яким виступає або безпосередньо сама особа, яка наділена владними повноваженнями, або установа, від імені якої ця особа здійснює свої повноваження. Але залишаються питання про природу відносин між власником речі та особою, яка вилучила річ з володіння останнього, про права та обов'язки суб'єктів таких відносин стосовно вилученої речі. Безумовно, йдеться здебільшого про публічно правовий характер таких відносин. Але не слід забувати про поширення положень ст. 954 ЦК на відносини зберігання за законом дії положень гл. 66 ЦК. Доречним вбачається визначити особливості вищенаведених відносин через призму забезпечення схоронності речі, правомочність володіння якою була обмежена.

Так, першим прикладом послугує зберігання арештованого майна та такого, що підлягає примусовій реалізації. Правове регулювання обох видів здійснюється на підставі положень Закону України «Про виконавче провадження», але має певні суттєві відмінності. Останні втілюються в положеннях «Інструкції з організації примусового виконання рішень» [16] (далі – Інструкція), та «Порядку реалізації арештованого майна» [13] (далі – Порядок). Так, суттєвим є визначення пріоритету в переданні речі на зберігання самому власникові цієї речі. Положеннями ст. 11 Інструкції [16] передбачається передання арештованого майна на зберігання іншій (окрім боржника) особі лише у випадку відсутності боржника чи його відмови прийняти таке майно на зберігання. Тоді як абз. 4 п. 5 розділу II Порядку [13], навпаки, передбачає таку передачу як пріоритетну і зазначає про можливість залучення боржника як зберігача лише у виключних випадках. Але в обох випадках поклажодавцем виступає виконавець у межах виконавчого провадження. Зазначеними нормативно-правовими актами передбачається також й обов'язок зберігача забезпечити схоронність майна: «Зберігач зобов'язаний забезпечити належні

умови зберігання майна відповідно до властивостей такого майна, торговельно-технологічних, санітарно-гігієнічних і протипожежних норм, його демонстрацію та передачу переможцю електронних торгів (торгів за фіксованою ціною)» (абз. 8 п. 5 розділу II Порядку [13]. Слід зазначити, що такий обов'язок також покладається на третіх осіб, яким може бути передана річ на зберігання у випадку неможливості первісного зберігача забезпечити її схоронність. Це в принципі відповідає положенням ст. 943 ЦК і, безумовно, вказує на договірний характер таких відносин. На жаль, обидва згадані нормативно-правові акти практично не містять положень щодо наслідків невиконання зберігачем своїх обов'язків. Наприклад, ст. 14 Порядку [13] закріплює обов'язок виконавця при виявленні розтрата, відчуження, приховування, підміни, пошкодження, знищення переданого на зберігання майна або встановлення інших незаконних дії з цим майном, повідомлення ним органів досудового розслідування для вирішення питання про притягнення зберігача описаного майна до відповідальності, передбаченої ст. 388 Кримінального кодексу України [17]. І хоча застосування кримінальної відповідальності у випадку невиконання приватноправового зобов'язання, крім того, що має сумнівні підстави, ще й не забезпечує захисту прав та інтересів ані покладавця (виконавця), ані власника такого майна. Натомість при продажу арештованого майна з публічних торгів на Організатора таких торгів, який виступає зберігачем, взагалі не покладається жодних негативних наслідків у випадку зникнення або пошкодження переданого йому майна. Таким чином, постає питання про підстави відповідальності виконавця перед особою, яка врешті-решт отримає право на арештовану/продану річ за шкоду, спричинену внаслідок зникнення, пошкодження або знищення такої речі.

Свої особливості має і зберігання автотранспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках у випадку їх тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції України, зокрема й у випадку виявлення транспортного засобу боржника, оголошеного в розшук. Таке зберігання може проводитись як самими підрозділами

Національної поліції на спеціально обладнаних майданчиках, так і іншими суб'єктами господарювання незалежно від форми власності. Натомість необхідно зазначити, що протягом останніх років монопольне становище у даній галузі отримало ДП «Інформ-Ресурси», яке підпорядковується МВС України й здійснює відповідне зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів на підставах укладених з підрозділами Національної поліції та Державною виконавчою службою договорами [18]. Безумовно, такі договори за своєю природою є договорами зберігання, в яких поклажодавцем виступає орган/підрозділ відповідної публічної інституції, який в силу положень законодавства має повноваження на вилучення майна з володіння власника, а відповідно й певні обов'язки щодо забезпечення схоронності такого майна, виконання яких він забезпечує шляхом передачі такого майна на зберігання третій особі.

Такому договору притаманні певні унікальні риси. Так, як уже зазначалось: поклажодавцем виступає не власник; повернення майна може відбуватися не поклажодавцеві, а згідно з положеннями п. 12 «Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання» [10] та ч. 1 ст. 14-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення [19] фізичній особі або керівникові юридичної особи, за якою зареєстровано транспортний засіб, а в разі, якщо до Єдиного державного реєстру транспортних засобів внесено відомості про належного користувача відповідного транспортного засобу, – належному користувачеві транспортного засобу, особі, яка ввезла транспортний засіб на територію України, або особі, яка керувала транспортним засобом на момент вчинення правопорушення; обов'язок оплати послуг за зберігання може покладатися як на поклажодавця: витрати з транспортування і зберігання транспортного засобу боржника на спеціальному майданчику чи стоянці компенсуються органом державної виконавчої служби, приватним виконавцем після вилучення транспортного засобу із спеціального майданчика чи стоянки за рахунок коштів виконавчого провадження у порядку, встановленому

спільним наказом МВС та Мін'юсту (абз. 2 п. 13 «Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання»), так і на іншу особу: розміри плат за транспортування і зберігання транспортного засобу на спеціальному майданчику чи стоянці (далі – Розмір плати) стягуються з водіїв, власників (співвласників) тимчасово затриманого транспортного засобу (ст. 1 наказу МВСУ, МЕРТУ, МФУ «Про затвердження розмірів плат за транспортування і зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів на спеціальних майданчиках (стоянках)» від 10.10.2013 р. № 967/1218/869 [20]).

Водночас відносини між власником/майбутнім власником переданої на зберігання речі та вказаною публічною інституцією (її органом або підрозділом, якщо вони мають статус юридичної особи) не можна кваліфікувати як договірні. Такому висновку перешкоджає вже вказана вище відсутність вільного волевиявлення сторін на вступ у них. Таким чином видається можливим провести певні паралелі між судовим секвестром та вказаними відносинами. А саме, зазначити і на відсутності волевиявлення, і на наявності певного публічного елемента в даних відносинах. Наявність зазначених рис опосередковує наявність принципових особливостей правового регулювання. Якщо приватно-правові відносини передбачають диспозитивність та дозоване втручання з боку держави, то правовідносини з публічним елементом, з елементом примусу потребують пильної уваги з боку всіх учасників законодавчої та правозастосовної діяльності. Саме такий підхід гарантує забезпечення балансу суспільного й приватного інтересу та спрямований на захист і охорону прав та інтересів слабкіших по відношенню до примусового апарату суб'єктів приватного права.

Необхідно зазначити, що відносини, подібні тим, які були досліджені в межах цієї роботи, також наявні при зберіганні речових доказів в межах цивільного, господарського та кримінального судочинства. В такому разі обов'язок забезпечувати схоронність речі покладається або на суд (ч. 3 ст. 98 ЦПК та аналогічна ч. 3 ст. 94 ГПК [21]), або на сторону обвинувачення

(«Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження» [22]). Аналогічна ситуація і у випадках вилучення майна митними органами. У цьому випадку відповідальність за зберігання такого майна до прийняття судом рішення про його конфіскацію покладається на митні органи [12].

Висновки. Отже, враховуючи поширеність вищезазначених відносин, видається слушною пропозиція про поширення на них засад і принципів правового регулювання зберігання речей, які є об'єктом спору, й відповідно загальних положень про зберігання з урахуванням специфіки та особливостей правового регулювання спеціальними нпа. З урахуванням вищевикладеного, доречним та обґрунтованим є введення в приватноправове поле дефініції «адміністративний (публічний) секвестр» поряд з договірним і судовим секвестром. Підставою для визначення окремої категорії для зазначених відносин вважаємо наявність тотожних для всіх зазначених правовідносин характерних рис і все ж таки суттєву відмінність між статусом суду та інших публічних суб'єктів відносин, які були предметом даного дослідження.

Список літератури

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 24.11.2020).
2. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду судових справ : Закон України від 15.01.2020 р. № 460-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 29. Ст. 194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-20#Text> (дата звернення 24.11.2020).
3. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 30. Ст. 542 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19> (дата звернення: 24.11.2020).
4. Ступницький К. В. Цивільні правовідносини у сфері зберігання речей, що є предметом спору (секвестр) в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Харків, 2020, 216 с.
5. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. Ст. 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення: 24.11.2020).
6. Порядок реалізації арештованого майна : наказ Міністерства юстиції України від 29.09.2016 р. № 2831/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1301-16#Text> (дата звернення: 24.11.2020).

7. Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право: Книга третья: Договоры о выполнении работ и оказании услуг. Москва, 2002. 1055 с.
8. Бичкова С. С., Бірюков І. А., Бобрик В. І. та ін. Цивільне право України. Договірні та не договірні зобов'язання : підручник / за заг. ред. С. С. Бичкової. Київ, 2006. 498 с.
9. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 30. Ст. 542. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (дата звернення: 24.11.2020).
10. Про затвердження Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1102. *Офіційний вісник України*. 2008. № 98. С. 31. Ст. 3240. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2008-%D0%BF> (дата звернення: 24.11.2020).
11. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. Ст. 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 24.11.2020).
12. Про порядок обліку, зберігання, оцінки вилученого митницями майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, передачі цього майна органам державної виконавчої служби і розпорядження ним : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2001 р. № 1724. *Офіційний вісник України*. 2001. № 52. С. 52. Ст. 2345. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1724-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення: 24.11.2020).
13. Про затвердження Порядку реалізації арештованого майна : наказ Міністерства юстиції України від 29.09.2016 р. № 2831/5. *Офіційний вісник України*. 2016. № 76. С. 179. Ст. 2558. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1301-16#Text> (дата звернення: 24.11.2020).
14. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо обліку дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння, виробів з них та матеріалів, що їх містять : наказ Міністерства фінансів України від 15.09.2015 р. № 780. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MF15086> (дата звернення: 24.11.2020).
15. Про затвердження Порядку обліку, зберігання і розпорядження дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням, дорогоцінним камінням органогенного утворення та напівдорогоцінним камінням, що переходять у власність держави : наказ Міністерства фінансів України від 04.11.2004 р. № 692. *Офіційний вісник України*. 2004. № 48. С. 144. Ст. 3187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/za513-04#Text> (дата звернення: 24.11.2020).
16. Інструкція з організації примусового виконання рішень : наказ Міністерства юстиції України від 02.04.2012 р. № 512/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0489-12#Text> (дата звернення: 24.11.2020).
17. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 24.11.2020).
18. Договір між ГТУЮ у Закарпатській області та ЗМФ ДП МВС України. *Інформ-Ресурси*. 03.04.2018. URL: <https://clarity-project.info/tender/dc2f53577bb943bd8485634034470876> (дата звернення: 24.11.2020).
19. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984, додаток до № 51, ст. 1122) (статті 1–212-24). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (дата звернення: 24.11.2020).
20. Про затвердження розмірів плат за транспортування і зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів на спеціальних майданчиках (стоянках) : наказ МВСУ, МЕРТУ, МФУ від 10.10.2013 р. №967/1218/869. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1887-13#n15> (дата звернення: 24.11.2020).
21. Господарсько-процесуальний кодекс України : Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 6. Ст. 56. URL: <https://>

zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text (дата звернення: 24.11.2020).

22. Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.11.2012 р. № 1104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF#n6> (дата звернення: 24.11.2020).

References

1. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 435-IV. (2003). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 40, art. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (data zvernennia 24.11.2020).

2. Pro vnesennia zmin do Hospodarskoho protsesualnogo kodeksu Ukrainy, Tsyvilnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy, Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy shchodo vdoskonalennia poriadku rozghliadu sudovykh sprav: Zakon Ukrainy vid 15.01.2020 r. № 460-IX. (2020). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 29, art. 194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-20#Text>.

3. Pro vykonavche provadzhennia: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 r. № 1404-VIII. (2016). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 30, art. 542. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>.

4. Stupnytskyi, K.V. (2020). Tsyvilni pravovidnosyny u sferi zberihannia rechei, shcho ye predmetom sporu (sekvestr) v Ukraini. *Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

5. Kodeks Ukrainy z protsedur bankrutstva: Zakon Ukrainy vid 18.10.2018 r. № 2597-VIII. (2019). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 19, art. 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>.

6. Poriadok realizatsii areshtovanoho maina: nakaz Ministerstva Yustytsii Ukrainy vid 29.09.2016 r. № 2831/5. (2016). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1301-16#Text>.

7. Brahynskyi, M.Y., Vytrianskyi, V.V. (2002). *Dohovornoe pravo: Knyha tretia: Dohovory o vypolnenyy rabot y okazanyy usluh*. Moscow [in Russian].

8. Bychkova, S.S., Biriukov, I.A., Bobryk, V.I. et al. (2006). *Tsyvilne pravo Ukrainy. Dohovirni ta ne dohovirni zobov'iazannia*. S.S. Bychkova (Ed.). Kyiv [in Ukrainian].

9. Pro vykonavche provadzhennia: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 r. № 1404-VIII. (2016). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 30, art. 542. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>.

10. Pro zatverdzhennia Poriadku tymchasovoho zatrymanna pratsivnykamy upovnovazhenykh pidrozdiliv Natsionalnoi politsii transportnykh zasobiv ta yikh zberihannia: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.12.2008 r. № 1102. (2008). *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine*, 98, 31, art. 3240. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2008-%D0%BF>.

11. Kodeks Ukrainy z protsedur bankrutstva vid 18.10.2018 r. № 2597-VIII. (2019). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 19, art.74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

12. Pro poriadok obliku, zberihannia, otsinky vyluchenoho mytnytsiamy maina, shchodo yakoho vyneseno rishennia sudu pro konfiskatsiiu, przedachi toho maina orhanam derzhavnoi vykonavchoi sluzhby i rozporiadzhennia nym: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 26.12.2001 r. № 1724. (2001). *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine*, 52, 52, art. 2345. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1724-2001-%D0%BF#Text>.

13. Pro zatverdzhennia Poriadku realizatsii areshtovanoho maina: nakaz Ministerstva yustytsii Ukrainy vid 29.09.2016 r. № 2831/5. (2016). *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine*, 76, 179, art. 2558. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1301-16#Text>.

14. Pro zatverdzhennia Metodychnykh rekomendatsii shchodo obliku dorohotsinnykh metaliv i dorohotsinnoho kaminnia, dorohotsinnoho kaminnia orhanohennoho utvorennia ta napivdorohotsinnoho kaminnia, vyrobiv z nykh ta materialiv, shcho yikh mistiat: nakaz Ministerstva Finansiv Ukrainy vid 15.09.2015 r. № 780. (2015). URL: <https://ips.ligazakon.net/>

document/MF15086.

15. Pro zatverdzhennia Poriadku obliku, zberihannia i rozporiadzhennia dorohotsinnymy metalamy i dorohotsinnym kaminniam, dorohotsinnym kaminniam orhanohennoho utvorennia ta napivdorohotsinnym kaminniam, shcho perekhodiat u vlasnist derzhavy: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 04.11.2004 r. № 692. (2004). *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine*, 48, 144, art. 3187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/za513-04#Text>.

16. Instruktsiia z orhanizatsii prymusovoho vykonannia rishen: Nakaz Ministerstva Yustytsii Ukrainy vid 02.04.2012 r. № 512/5. (2012). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0489-12#Text>.

17. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 r. № 2341-III. (2001). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 25–26, art.131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

18. Dohovir mizh HTUIu u Zakarpatskii oblasti ta ZMF DP MVS Ukrainy. *Inform-Resursy vid 03.04.2018 r.* (2018). URL: <https://clarity-project.info/tender/dc2f53577bb943bd8485634034470876> [in Ukrainian].

19. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia: Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 r. № 8073-X. (1984). *Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR, dodatok do № 51, art. 1122* (articles 1–212–24). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>.

20. Pro zatverdzhennia rozmiriv plat za transportuvannia i zberihannia tymchasovo zatrymanykh transportnykh zasobiv na spetsialnykh maidanchykh (stoiiankakh): nakaz MVSU, MERTU, MFU vid 10.10.2013 r. № 967/1218/869. (2013). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1887-13#n15>.

21. Hospodarsko-protseusialnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 06.11.1991 r. № 1798-XII. (1992). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 6, art. 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

22. Poriadok zberihannia rechovykh dokaziv stonoiu obvynuvachennia, yikh realizatsii, tekhnolohichnoi pererobky, znyshchennia, zdiisnennia vytrat, pov'iazanykh z yikh zberihanniam i peresylyanniam, skhoronnosti tymchasovo vyluchenoho maina pid chas kryminalnoho provadzhennia: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19.11.2012 r. № 1104. (2012). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF#n6>.

Донец А. Г., ассистент кафедры гражданского права № 1, Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, Украина, г. Харьков.

e-mail: e-mail: a.g.donets@nlu.edu.ua ; ORCID 0000-0003-3798-2311

Внедрение категории «административный (публичный) секвестр» в систему частного права Украины

Статья посвящена проблематике правового регулирования отношений по хранению вещей, являющихся предметом спора или изъяты из владения собственника помимо их воли на основании публично-правовых предписаний (секвестр). Предмет исследования составляют правоотношения по обеспечению сохранности имущества, возникающие между хранителями и органами/подразделениями публично-правовых институтов которые в силу положений законодательства имеют полномочия на изъятие такого имущества из владения собственника, а также между последними и владельцами/будущими владельцами указанного имущества. Обращено внимание на сходство определенных характерных признаков таких отношений с конструкцией судебного секвестра, а именно: дело имеет определенное обременение и в силу предписаний закона (в широком смысле) не может быть оставлена во владении собственника; решение о ее изъятии и передаче на хранение принимает не заинтересованное в ее дальнейшей судьбе лицо; такое лицо обладает соответствующими властными полномочиями и выступает в качестве представителя государства или территориальной общины (инспекторы по парковке). Во время, когда дальнейшая судьба такой вещи неизвестна (возврат владельцу, передача новому (определенном судом)

владельцу, продажа с публичных торгов, конфискация, уничтожение, пр.), необходимо обеспечение ее сохранности для обеспечения прав и интересов будущего владельца. Учитывая это автор делает вывод о целесообразности распространения на такие отношения регулирования соответствующих положений гражданского законодательства. Предлагается использование следующей классификации секвестров отношений в системе частного права: договорный секвестр, судебный секвестр, административный (публичный) секвестр.

Ключевые слова: договор хранения; секвестр; исполнительное производство; временное хранение; обеспечение иска; арест имущества; публичный секвестр.

Donets A. G., Assistant of the Department of Civil Law № 1, Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine, Kharkiv.

e-mail: e-mail: a.g.donets@nlu.edu.ua ; ORCID 0000-0003-3798-2311

Introduction of the category "administrative (public) sequester" into the private law system of Ukraine

The article is devoted to the issue of legal regulation of relations for the storage of things that are the subject of dispute or removed from the possession of the owner against their will on the basis of public law regulations (sequestration). The subject of the study is the legal relationship to ensure the safety of property that arises between custodians and bodies / departments of public institutions that by law have the authority to remove such property from the owner, as well as between the latter and owners / future owners of the property. The author draws attention to the similarity of certain characteristics of such relations with the construction of judicial sequestration. Namely: the thing has a certain encumbrance and due to the provisions of the law (in a broad sense) can not be left in the possession of the owner; the decision on its seizure and transfer for storage is made by a person not interested in its further fate; such a person is endowed with the appropriate authority and acts as a representative of the state or local community (parking inspectors). While the further fate of such a thing is unknown (return to the owner, transfer to a new (determined by the court) owner, sale by public auction, confiscation, destruction, etc.), it is necessary to ensure its safety to ensure the rights and interests of the future owner. The main feature of such legal relations is the lack of free will of the owner of the thing for its transfer for storage, and accordingly the lack of contractual relations between him and the custodian (unlike the contractual sequestration). In view of this, the author concludes that it is appropriate to extend to such relations the regulation of the relevant provisions of civil law. It is proposed to use the following classification of sequestration relations in the system of private law: contractual sequestration, judicial sequestration, administrative (public) sequestration.

Keywords: storage contract; sequestration; enforcement proceedings; temporary storage; securing the claim; seizure of property; public sequestration.

Надійшла до редколегії 19.11.2020 р.